

Υπόθεση C-465/07

Meki Elgafaji και Noor Elgafaji

κατά

Staatssecretaris van Justitie

(αίτηση του Raad van State
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Οδηγία 2004/83/ΕΚ — Ελάχιστες απαιτήσεις για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα ή του καθεστώτος επικουρικής προστασίας — Πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία — Άρθρο 2, στοιχείο ε' — Πραγματικός κίνδυνος σοβαρής βλάβης — Άρθρο 15, στοιχείο γ' — Σοβαρή και προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου λόγω αδιάκριτης ασκήσεως βίας σε καταστάσεις ένοπλης σύρραξης — Απόδειξη»

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Poiares Maduro της 9ης Σεπτεμβρίου 2008	I - 924
Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 17ης Φεβρουαρίου 2009	I - 938

Περίληψη της αποφάσεως

1. *Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση — Πολιτική ασύλου — Ελάχιστες απαιτήσεις για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα ή του καθεστώτος επικουρικής προστασίας — Οδηγία 2004/83 — Προϋποθέσεις επικουρικής προστασίας (Οδηγία 2004/83 του Συμβουλίου, άρθρο 15, στοιχεία β' και γ')*

2. *Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση — Πολιτική ασύλου — Ελάχιστες απαιτήσεις για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα ή του καθεστώτος επικουρικής προστασίας — Οδηγία 2004/83 — Προϋποθέσεις επικουρικής προστασίας (Οδηγία 2004/83 του Συμβουλίου, άρθρα 2, στοιχείο ε', και 15, στοιχείο γ')*

1. Το προστατευόμενο από το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) θεμελιώδες δικαίωμα περιλαμβάνεται στις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου των οποίων την τήρηση διασφαλίζει το Δικαστήριο. Η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου λαμβάνεται, επίσης, υπόψη για την ερμηνεία του περιεχομένου του εν λόγω δικαιώματος στο πλαίσιο της κοινοτικής έννομης τάξης. Εντούτοις, στο εν λόγω άρθρο 3 αντιστοιχεί, κατ' ουσίαν, το άρθρο 15, στοιχείο β', της οδηγίας 2004/83 για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους.
2. Το άρθρο 15, στοιχείο γ', της οδηγίας 2004/83, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο ε', της ίδιας οδηγίας, έχει την έννοια ότι:

— η ύπαρξη σοβαρής και προσωπικής απειλής κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας του αιτούντος επικουρική προστασία δεν εξαρτάται από την προϋπόθεση της αποδείξεως εκ μέρους του αιτούντος ότι η απειλή τον αφορά ειδικώς λόγω των χαρακτηριστικών της καταστάσεώς του,

Αντιθέτως, το περιεχόμενο της διατάξεως του άρθρου 15, στοιχείο γ', της οδηγίας διαφέρει από αυτό του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ και, επομένως, πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς, τηρουμένων των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως αυτά διασφαλίζονται από την ΕΣΔΑ.

— η ύπαρξη τέτοιας απειλής μπορεί, κατ' εξαίρεση, να θεωρηθεί αποδεδειγμένη όταν ο βαθμός της αδιακρίτως ασκούμενης βίας που χαρακτηρίζει την υπό εξέλιξη ένοπλη σύρραξη και λαμβάνεται υπόψη από τις αρμόδιες εθνικές αρχές οι οποίες επιλαμβάνονται των αιτήσεων περί επικουρικής προστα-

(βλ. σκέψη 28)

σίας ή από τα δικαστήρια κράτους μέλους ενώπιον των οποίων προσβάλλεται απόφαση περί απορρίψεως τέτοιας αιτήσεως είναι τόσο υψηλός, ώστε υπάρχουν ουσιώδεις λόγοι να εκτιμάται ότι ο άμαχος ο οποίος θα επιστρέψει στην οικεία χώρα ή, ενδεχομένως, περιοχή θα αντιμετωπίσει, λόγω της παρουσίας του και μόνον στο έδαφος αυτής της χώρας ή της περιοχής, πραγματικό κίνδυνο να εκτεθεί στην εν λόγω απειλή.

Η ερμηνεία αυτή είναι σύμφωνη με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), συμπεριλαμβανομένης της σχετικής με το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

(βλ. σκέψεις 43-44 και διατακτ.)